

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Κόρη, που ή ζήλια μου σ' έσκλάβωσε,
Τάχα να μ' αγαπός ακόμα,
Τά λόγια της αγάπης τ' αλκυύτατα
Θά μου τ' ξαναειπής τ'ό μάγο στόμα ;

Τά τρυφερά χεράκια που μ' έδέσανε
Μ' άσπαστην άλυσίδα μαγεμένη,
Θά κάμουν κρίκους κι' άλλους τ' άγκαλίσματα
Που λαχταρά ή καρδιά μου ή πονεμένη ;

Μ' όλορρα τ'α μεστά στηθάκια σου
Κι' άψωθής στις άκρες τών ποδιών σου,
Νά με κεράσης με τ'ά κόκκινα χεϊλάκια σου,
Παλιό κραδί, τή γλύκα τών φιλιών σου ;

Θά ξαναειδούν τ'ά μάτια μου τ'ά μάτια σου
Νά βασιλεύουν από γλύκα λυγμένα,
Σάν τ'ά κορμιά μας μια στιγμής δημιουργός
Ήδονικά θάν τ'ά κρατάει σφιγμένα ;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΚΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΓΡΑΜΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

Φίλε Νουμά,

Ή έξωτερική αυτή μέριμνα, θάποδίστην τ'ό σώμα.
Έδώ πιά εκείνοι που θά τήν έρχομύσουν θάχουν ανάγκη
άπό μεγαλύτερη ύποστήριξη και θυσία τής κυβερνή-
σεως.—Γιατί αυτή—και ποιός άλλος μπορεί;— θά
συστήση βαθμυδόν στα καταλληλότερα μέρη τ'ά στοι-
χεία τ'ά όποια θά χρειαστούν για τήν συμπλήρωση τής
ψυχικής διάπλασης τού παιδιού.

Τό πρώτο και κύριο είναι ή γυμναστική. Δέν άρ-
νούμαι, ότι τ'ώρα τελευταία άρχισε ένα γενικό ενδιαφέ-
ρον γιατύν και άγώνες συχνά πυκνά γίνονται από ά-
θλητικούς συλλόγους. Μά τ'ό πράμα, όπως όλα μας,
είναι λιψό για τ'ό λόγο ότι στις πόλεις μονάχα, κι'
άπ' αυτές πάλι στις πολυανθρωπότερες, καταβαλλεται
ή φροντίδα τής γυμναστικής. Τάλλα μέρη τής Έλλά-
δας, τ'ά π'ό απόκεντρα, μένουν άκοινωνήτα τού καλού,
ένω άπ' εκεί ίσα ίσα έπρεπε νάρχισή ή δουλειά, άπ'
τ'ά παιδιά τού λαού, άπ' τ'ό χωρικό. Πότε θά νοιώσουμε

τήν αλήθεια αυτή; Κοντά στή γυμναστική είναι
άπαραίτητη ή ιππασία, τ'ό κολύμπι, ή σκοποβολή.—
Και σ' αυτά άρχισαν τ'ώρα να έπιδίδονται μ'ά σ' ένα
δυό πόλεις μόνο. Οι άλλοι δέν έχουν, φαίνεται, κανένα
δικαίωμα στα πλεονεκτήματα αυτά και στις άπολαύς
των άστών. Δέν άρνούμαι ότι για να γενικευθ' τ'ό
πράμα άπαιτούνται χρήματα πολλά και φροντίδες.
Ίσως όμως, αν ήμασταν άλλοι άνθρωποι, θά καταρ-
θώναμε περισσότερα άπ' ό,τι τ'ώρα έχουμε και νομίζουμε
ότι είναι άρκετό τεκμήριο τής προόδου μας. Και γιατ'ό
δέν ξέρω αν πραγματικώς δέν έχουμε τ'ά μέσα να συ-
στήσουμε βαθμυδόν σ' όσο τ'ό δυνατόν πιο πολλά μέρη
κέντρα γυμναστικής, ιππασίας, κολυμβητικής, σκοπο-
βολής; "Ό,τι όμως είναι έξω άμφιβολίας είναι ότι ό-
ποιδήποτε ποσά, και όσέδηποτε θυσίες κι' αν χρεια-
σθούν δέν θά π'αν χ'α μένεις. Θά δώσουν καρπούς ώ-
ραίους και περισσότερους. Γιατί θάχουμε ύστερ' από μιά δυό
γενεές; ά ν θ ρ ώ π ο υ ς, και όχι κάλινκντζάρους τών ευ-
ρωπαϊκών νεωτερικώδων. "Όταν μάθ'η τ'ό παιδί να άγα-
πήσ'η τ'ά τέσσερα αυτά πράματα, πούνακ κληρονομία
του προγονική, τότε θά γίνη, μαζί με τήν άλλη παι-
δείση που θάποδίστην τ'ό πνεύμα του, άξιος να λέγε-
ται άπόγονος εκείνων, που θεωρούσαν ως άναπόσπαστο
τ'ό τελείον π'ό τ'ό τήν ανάπτυξη εκ παραλλήλου τής
ψυχής και τού σώματος. Τότε θά έννοήσ'η, ότι, αν
προορισμός τού Έλλ. Παιδιού είναι να συμπληρώσ'η
τ'ό μέγα έργο τού 21, εκείνου είναι να γίνη μιά μέρα
καλός στρατιώτης.—Πότε όμως σκεφθήκαμε έτσι, και
πότε είπαμε, ότι επιτέλους φθάνει τ'ό ναρκωτικό που
ποτίζουμε τ'ά παιδιά μας επάνω στα θρανία τών
σχολείων; Πας θέλουμε κατόπι να μ'ή χαίρονται και
να μ'ήν άποτελ'η σταυτιά τους άρμονία τόσο άρεστή τ'ό
όνομα ή π α λ λ α γ έ ν τ α ς; Ή νομίζουμε ότι φθάνει
δυό χρόνων διάστημα για νάποκτήσ'η ό,τι άπαιτείται
νάχ'η ή ψυχή, όταν άντικρύσ'η τή φωτιά,τ'όν κίνδυνο,
τήν καταστροφή, τ'ό θάνατο; "Όχι, ούτε τάξιωματικού
του τ'ό ύφος θά τού τ'ά διδάξ'η αυτά, ούτε τού δεκα-
νέα οι γροθιές, που πέφτουν στο κεφάλι τού νεοσυλλέκ-
του άρθωνότερες άπ' τις εύλογίες τού παπ'ά.

Άς ριζούμε λοιπόν κάτω τις φυλακές που λέγονται
Έλλ. σχολεία. Άς κάμουμε κτίρια άπλά, χωρίς πεχ-
λεμπούδια, χωρίς ρυθμούς και άετώματα, εύρύχωρα, με
κήπους μεγάλους, με περιπάτους, με δεινδροφυτείες, με
δεξαμενές. Εκεί ό μαθητής να διδάσκειται, ότι βέβαια
χρειάζεται για τ'όν θεωρητικό και πρακτικό βίο, εκεί
να μάθ'η τί είναι και τί καθήκοντα έχει άπέναντι τής
τιμής τού να φέρ'η τ'ό όνομα τού Έλληνος. "Όλα αυτά
μπορούν να διδαχθούν σε πολύ όλι ρώτερες ώρες άπ' εκεί-

νες που θυσιαζόμε τ'ώρα για να καταστρέψουμε τις
πολύτιμες εκείνες υπάρξεις, και τις έπιλοιπες ως τις
χρησιμοποιούν έξω, στ'όν καθαρό άέρα, με γυμνάσματα,
με πηδήματα, μ' ό,τι τέλος συντελ'ει στην άθλητική
τ'ού σώματος διάπλαση. Λέγουν πως οι Άμερικανοί και
πολλά ακόμη έθνη, π'ό καιρού ένόσχον τήν άξίαν μ'ας
τέτοις παιδεύσεως εφαρμόζοντας τ'όν βίο των άρχαίων
έλληνοπαιδων στα σχολεία τους, τ'ά πανεπιστήμια και
σ' αυτόν τ'όν ιδιωτικό βίο. Έμείς, που φέρνουμε τ'ό βαρύ
αυτό όνομα, άκόμα δι' νοιώσαμε τ'ά χρέη μας και πε-
ριμένουμε άλλοι να μ'ας τ'ά φουρνίσουν, και τρέχουμε στη
Σουηδία και δέν ξέρω που, να μελετήσουμε συστήματα
εκπαιδευτικά, ζοδεύοντας άδικα τών άδικων χρήματα
χωρίς κανένα άποτέλεσμα.

Έχει έπειτα ανάγκη τ'ό παιδί, καθώς είπα και
στο περασμένο γράμμα μου, κι' από θρησκευτικές πε-
ποιθήσεις. Και έπειδή, ό λόγος περί θρησκείας, πρόσφορο
είναι να π'ω και γιατύν κάτι τι για να μ'ή μ'ας άπα-
σχολήσ'η παρακάτω τ'ό ζήτημα αυτό. Πολλοί ίσως νο-
μίζουν ότι οι πεποιθήσεις αυτές μεγάλη σημασία και
έπιρροή δέν έχουν. Αυτοί δέν ξέρουν τί λένε. Αυτοί με-
γάλα πράματα δέν ύπόσχονται, είτε άτομα είναι, είτε
έθνη, είτε κοινωνίες. Έχουμε τέτοις παραδείγματα πολ-
λά, όχι μόνο στην άρχαιότητα αλλά και τ'ώρα στα νεώτερα
εύρωπαϊκά κράτη.—Άς προσπαθήσουμε λοιπόν να έμ-
πνεύσουμε στο μαθητή μιά λογική θρησκεία και όχι
άφοσίωση στους έξωτερικούς τής λατρείας τύπους. Ή
τέτοια αντίληψη είναι προνόμιο τού όχλου τού άπαι-
δεύτου και δέν έχουμε δικαίωμα να άπαιτούμε ύψηλό-
τερες ιδέες άπ' αυτόν. Μά ό γραμματισμένος πρέπει άλ-
λιώς να βε-ρ'ή τ'ά πράματα, με μ'άτις όλιγώτερο ύλι-
στικά. Οι σημερινοί λειτουργοί τού θεού είναι πολύ
μακριά άπ' τ'ό να συντελέσουν κι' αυτοί, τ'ό κατ'ά δύνα-
μιν, στ'όν καθαρισμόν τής λέπρας μας. Τ'ά άπλοποιή-
σαν όλα, όσον άφορ'ά τ'ό δικό τους συμφέρον, και δέν
μένει πιά για να λέγεται χριστιανός, παρ'ό να νηστεύης
και να βρίσκεσαι τήν Κυριακή στην εκκλησία ό μισός,
δηλ. τ'ό σώμα σου μονάχα, γιατί ό νοός σου δέν έχει τή
διάθεση ούτε και τή δύναμη να σε ακολουθ'η εκεί.—
Τ'ό γιατί, θάταν περιττολογία να τ'ό π'ω. Τάπε ό Ροί-
δης τόσο ώραία, τόσο τσουχτερά στην «Πάπισσά»του.
Μά έμείς τότε άφωρίσαμε και αυτήν και εκείνον, γιατί
για τόσο ήμασταν άξιοι, τ'ό όποιο σημαίνει ότι δέν έ-
χουμε σκοπό νάλλάξουμε τις μεσαιωνικές μας κληρο-
μιές, από φόβο μ'ήν δυσχερεστήσουμε τούς άγιους πατέ-
ρες τών οικουμενικών συνόδων.

Αντώνης θέλησε με καλοπιάσματα να σβύση τ'ό καμίνι,
μ'ά τίποτα δέν κατ'ώρθηκε. Λάδι, πατέλαιο, ήτανε κάθε
λόγος του γλυκός κι' άναθε ή φωτιά, και κόρωνε. Στο
τέλος θέλοντας και μ'ή, δέχτηκε τή συνθήκη που τούδ'αλε
ή γυναίκα του, να ξετασθ'η, δηλαδή, από τ'ό γιατρό τους,
άπό πάνω ίσα με κάτω, και ν' άκλουθήσ'η τις διαταγές
του χωρίς πολλές φασαρίες. "Όλα βιαστικά βιαστικά γε-
νήκαται Ήρθε τ'ό ίδιο τ'ό πρωί ό γιατρός, είδε τ'ό περί-
φημο αυτό κάτουρο, έκουσε τή λογοδιάρροια τής Αντώναι-
νας, που παρίστανε τ'ό θανάτ'ό τ'όν άντρα της, και δέν
έργησε να βγάλλ'η τήν άπόφαση: ό κύρ Αντώνης έπρεπε
να πά'η για κανένα μ'ήνα στο Λουτράκι! Σε δυό τρεις μέ-
ρες ό έσμος, για να γλυτώσ'η άπ' τήν γκρίνια, μάζεψε
τ'ά μπαγιάκια του κι' άναυλα τ'ό πούλεψε για τ'ό Σιλ-
ωάμ τήν κολυμπήθρα! Σάν έγύρισ' άπ' κεί,μισοάφρωστος
άπ' τή στενοχώρια του για τ'ό άδικο ταξείδι, είπε σ' τή
γυναίκα του πως κάθε μέρα κύταζε τ'ό κάτουρό του μ'ά
ποτέ θολωμένο δέν έδ'όρισκε!—Περύργο πράμμα!—είπε
τότε κείνη—ξέταξα κι' έγώ τ'ό δικό μου, σάν έφυγες κι
ήτανε πάντα θολωμένο! Αυτό θά π'η πως έκανες, άντρού-
λη μου, λουτρά για να με γιάνη!

Παρόμοιες αιτίες για να τ'ά τσιγκρίζουν καμινιά φο-
ρ'ά και λιγάκι μ' όλη τήν αγάπη πούχανε, τούς έδινε ό
μοναχογιός τους ό προκομμένος, που τρέλλα τ'όν έπιανε
να τούς κουρδίζ'η για μάλωμα. Ένα παιδί γέννησε ή

Αντώναινα, μ'ά μπορούσε να καυχ'ηθ'η πως ήτανε λιοντάρι!
Δεκάτ'η χρονώ παιδί είχε μουστάκι και φαίνότανε είκοσι-
πεντάρης. "Ο Γιωργός της, ψηλός, τετράπλατος, ροδοκόκ-
κινος, ήτανε τ'ό καμάρι της ποτέ του δέν είχ' έρωστή-
σει, έχτος από κακοστομαχία, γιατί έτρωγε σάν τ'ό γο-
μάρι. Ήτανε αγαθό παιδί, με καλή καρδιά και παλικά-
ρίσια αίστήματα, κι' αν είχε πάρει κακό όρ'όμο, σ' τούς
γονιούς του δίνω τ'ό φταίξιμο. "Ο πατέρας του θυμότανε
πως έκανε μιά φορά δάσκαλος κι' ήθελε σώνει και καλά
να βγάλ'η καθηγητ'ή τ'ό γιό του, ως σιχαινότανε αυτός τ'ά
γράμματα κι' ως ήτανε πιότερες οι κρυψάνες άπ' τις
μέραις π' άκουε μαθήματα. Άν τούλεγε: «β'άλ' το, άδε-
φέ, σε τέχνη τ'ό παιδί σου για να γίνη άνθρωπος», υπο-
ρούσε να χυθ'η να σε πνίξ'η! Πώς τ'ό δικό του τ'ό παιδί
να γίνη ταχιντής, να μείνη ζύλο άπελέκτο; Δέν π'αι
καλύτερα να πνιγ'η στο πηγάδι; Ή μάνα του πάλι βε-
γόντανε να τ'όν κ'άν'η παλικάρι τ'ό ο υ κ ο σ μ ο υ,
ήθελε ν'αναι ντυμένος σάν πριγκηπόπουλο, ν'αναι τραγουδι-
στής και να ξέρ'η κανένα όργανο, κιθάρα ή μαντολίνο.
Τρελλαινότανε ν' άκού'η πως ό λιμοκοντόρος ό γιός της
ξελόγιασε τ'ά κορίτσια τής γειτονιάς με τ'ό τραγούδι του, ή
πως όλα καμαρώνανε τή σβελοσύνη του ήμα περνούσε,
σάν άστραπή, στ' άλλογο καθάλα. Άν τής έλεγε κανείς
πως πολύ ξανόχτηκε ό γιός της, πως κ'άνει πράματα
που σ' ένα μαθητή δέν πρέπει, τής έφερνε τ'ό αίμα σ'

τ'ό κεφάλι!—Καθένας να κοιτάξ'η τή δουλειά του, φώναζε,
και για τ'όν άλλοτε να μ'ήν άνακατέβεται! Για να γείνη
ένα παιδί καλός άνθρωπος, όλα πρέπει από μικρός να τ'ά
μάθ'η, για να μ'ή γελιέται ύστερα σάν άνίδεος! κάλλιο τ'ό-
χω να κ'άν'η τ'ό παιδί μου μωρουδίστικες έργολαβίες με
τ'ής γειτονιάς τις κοπελλούδες, παρ'ό να μεγαλώσ'η σάν
μπουταλάς, σάν δάσκαλος, όλο με βιβλία, όπως τ'όν θέ-
λει ό πατέρας του, κι' ύστερα να ριχτ'η με τ'ά μούτρα σ'
τις άσωτειες. . . Νοιώθετε πως μ' αυτές τις φιλοσοφίες
τής Αντώναινας δέν άργησε ό γιός της, φυσικά τρελ-
λούτσικος και άκατάστατος, να χάσ'η τ'ό μπουσουλά του,
να γείνη τεμπέλης, ψεύτης, τσακπίνης, να δέρνη και να
δέρνεται και να γυρ'ίζ'η συχνά στο σπίτι του μεθυσμέ-
νος, δίνοντας κάθε φορά άφορμή όχι να βάνουν γνώση οι
γονιοί του και να τ'όν περιορίσουν, αλλά να τσακωθούν
μεταξύ τους στα γεμάτα! "Ο κύρ Αντώνης άρχισε άμέσως
τις Έλληνοκούρες του, βρίσκοντας καιρό να δείξ'η πόσο
ανάξιος του ήτανε ό γιός του ό μεθύστακας: "Υπαγε—
τούλεγε—εις Σατανάν, τρέλλε και ά γ ν ω θ ε ς, με τήν
ά γ ν ω θ έ α ν σου! Βίς τ'ό π'ό τ'ό έξώτερον, τ'ό σμερ-
δαλέον, ένθα δόντων βρυγμός και κρυγμός και τρισμός
και μυγμός!... Ή Αντώναινα όσο άκουε τή βαθεία αυτή
Σολωμονική τού άντρα της, π'ήγαινε να σκάση από τ'ό
κακό της ή άρχιζε να λέ'η προσευχές, τρέμοντας μ'ήν
πιάσουν τόπο οι κατάρες!—Παναγιά πρόσβασι Μεγαλό-
χαρη σώσε το άπ' τ'άδικο! Μπρέ άντρα τρελλάθηκας και

Δεν ξέρω καλά καλά πώς είναι διοργανωμένη στην Ελλάδα ή Έκκλησία. 'Αν είναι καθώς είδα, στην Τουρκία, την έλεονολογώ. 'Αν σάν κι' είδα οι δεσποτάδες εισπράττουν παράντα, εξήντα, ογδόντα και εκατό λίρες το μήνα, κατά την έπαρχία, για να τρέφουν άνεψιδούς και παρχιμένες, να φορούν άδαμαντοκόλλητες μπότες και να χοντραίνουν την κοιλιά τους, να ψυχραίνουν κάθε ζήλο του πιστού για τη θρησκεία του και να διαφεύδουν όλα τα εύαγγελικά διδάγματα με τη διαγωγή τους, την κάθε άλλο παρὰ εύαγγελική. 'Ενα από έδωμα μέσα σε σεμνή έκκλησία και μια απλή διαιτα στο σπίτι θα τους καθιστούσαν πολύ πιο σεβαστούς απ' ό,τι νομίζουν ότι τους καθιστούν το χρυσάφι και οι παραμάγκεροι.

Δεν μπορώ να πω κι' άλλα, αν και είχα πολλά, γιατί ίσως στην Ελλάδα μαζί με την κήρυξη της αυτοκεφάλου αποκηρύχθηκαν και όσα προσίδουν στην Ανατολική Έκκλησία πραγματικώς ανατολικήν έψη, ό,τι και εύχομαι από καρδιάς. 'Αν όχι, τότε πρώτη ή κυβένηση και ή βουλή ως αρχίση μια μεταρρύθμιση γιατί αποδείχτηκε, ότι όσα τα πράμα εξαρτάται απ' τους ρασοφόρους δεν θα γίνη τίποτε. 'Ας έβγν απ' την εγκληματική της δράση κι ας δώ τι έχω ακόμα να κάμη μέσα στο κράτος; εκείνο το έλεύθερο, ας μη νομίζη κατ' το τουρκικό σύστημα ότι «Tout va bien», και δεν έχει τίποτε να διορθώση.

'Αν νομίζη ότι, με δυο τρία νομοσχέδια που μόλις προφθάνει να ψηφίση με έκτακτους συνόδους, εκπληρώνει την αποστολή της, ας πάγη να κουρεύεται. Δεν είναι αξίω ούτε του όνόματος, ούτε της τιμής που της φέρνει το όνομα αυτό. Δεν έργάζονται, για όνομα του θεού, δωρεάν. Πληρώνονται και γιερά μάλιστα. 'Εν τω μεταξύ βρίσκουν και μεθόδους να πολλαπλασιάζουν τας τακτικές προσόδους με έκτακτους έφευρίσεις. 'Εν τω μεταξύ το όνομα του έθνικου του φιλοπατριδου, του δικεκριμένου, του περφορνούς στεφνώνει συχνά πυκνά τα κεφάλια εκείνα μέσα στα όποια δεν κατοίκησαν ακόμα τα στοιχειωδέστερα γνωρίσματα του πολιτικού και του πατριώτου. Δεν τελείωσα αυτό το κεφάλαιο. Στάλλο γράμμο θα τα πω εν έκτασει και γι' αυτό.

ΔΑΜΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΠΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΙΣΚΕΤΑΙ 3—5 Μ. Μ.
76—'Οδός Ακαδημίας—76

καταρίσαι το παιδί μας; Μπρέ δε θα τραγουδήση, το έρμιο, δε θα γλεντήση, σάν νιός, δε θα κάνη τις τράλλες τους; Μπας κι' ήσουν ή έφεντιά σου 'Αη 'Ονούφρης; Γώ σε θυμάμαι παιδί πιότερο τσαχπίνη απ' το γιό σου!

—'Εγώ τσαχπίνης, φώναζε τότε παραπονεμένα ο 'Αντώνης, έγω παραλυμένος, πούφαγα στα βιβλία τα νειάτα μου; 'Αχ! αυτό γυναικά... 'ΙΙ... αυτό... 'ΙΙ... δεν το περίμενα από σένα! 'Ετσι τις πιότερες φορές τέλειωνε ο καυγας με τα ξαναμωραμένα τ' 'Αντώνη κλάμματα. Μέσα σ' τις άλλες χάρες του ξέχασα, αλήθεια, να σάς πω και τούτη, πώς σάν γυναικούλα συκινιότανε, τόν έπερνε το παράπονο κι εκλαιγε για το πήδημα του ψύλλου! Τόν καμάρωνε δα για τουτό ή γυναίκα του πώς ήταν πονόψυχος, πώς είχε καρδιά μεταξένια, μα κατι κακές γλώσσες του βγάλανε πώς είχε πάντα σ' την τσέπη κρυμμένο... Ένα κρομμυδι! Τρέχανε ποτάμι τα μάτια του κι αναφυλλήτ' το τραντάζανε τα στήθια, άμα έδαζε κανένα λόγο πατριωτικό στην πλατεία, όπως συνείθιζε, ή στην έκκλησιά κανένα έπικη ή δειο. Τρέλλα τόν έπιανε να βάζη λόγο, όπου κι αν βρισκότανε. Τούκανε τραπέζι και πίνοντας στην υγιά σου έβανε λόγο, χύνοντας και κάνα διό σταλλιστες δάκρυα. Πήγαινε σ' το σχολείο, να ιδή τις προκοπές του γιού του, και γενότανε βελίλι, βάνοντας στα παιδιά λόγο. Γενότανε κηδεία ή μνημόσυνο, σ' ακωνότανε να πη δυο λέξεις, κι ας μη γνώριζε που κρα-

ΓΙΑ ΣΟΥΜΙΑ

Στα χερσία της 'Αλίκας

1

Το προσωπάκι σου το κάτασπρο, που μέσα από τις ιστορίες των μεταμορφώσεων για σουμι θατόκοβα.

—Με τη λιγωμένη μυρουδιά τους τα για σουμια στη σάλα της σκεπάζουν όλα τάλλα λουλούδια που με τα χτυπητά χρώματά τους θέλουν να έπιβληθούν.—

Το προσωπάκι σου με τη μπιμπιλένια του χάρη με άρρώστησε, και για σουμια όνειρεύομαι.

—Για σουμια, για σουμια—

Μα την καρδιά μου απόψε σφίγγει ένας καύμος. 'Ότιμένα, νάχω ξεχάσει τη ώραία παραμύθια που έλεγαν ποιος ξέρει που; κρουσταλλια τάχα σταλάζαν άτιμητα, τα κοντυλένια άσπρημδάχτυλά σου, ώ νεαίδογεννήτη.

Μα ή ψυχή μου πεταλούδα λουλουδοπαρμένη, που έπαιζε στο αντίφεργο των κρουσταλλιών, ξαναχυρνάει, σ' άνθια. Και θέλω τα χερσία σου για σουμιών άνθοδέσμη.

—Για σουμια, για σουμια.

Κρούε τα έλαφραντένια πλ' ήχτρα που ριγούν στών δαχτύλων σου τ' άγγιγμα, ας μακαμμένα κρινόφυλλα.

Κρούε, κι ως ξεφυλλίσης την απόσπερνη μελωδία, σά φούντα βαζωτή για σουμιών, φυλλαράκι προς φυλλαράκι. Και θέλω να λιγώσης την ψυχή μου με τη μεθυστική μελωδία. Για σουμιών μελωδία.—

—Για σουμια, για σουμια.

Κρούε, κι άπάνου στο μαλακό ρυθμό έρχονται να τες κι' όρχιστούν ως στεφάνι γύρω στο πιάνο οι νεκρές νυφούλες, οι παραπονιάρες.

Κ' είνε στα όλασπρα ντυμένες οι νυφούλες που έρχονται και σκορπούν τόν πόθο τους που λιγώνει. Κ' είνε οι νυφούλες που φέρουν στ' άκρογιάλι μας κάποιες γαλαζοθάλασσες τα έναρμόνια κύματα. Κ' είνε μια κρουσταλλίνη βαρκούλα τ' άνθογυαλί, που φέρνει για σουμια-νυφούλες.

—Για σουμια, για σουμια.

Και λάτρεψα τα κάτασπρα χερσία σου, που είπα, θα με φέρουν με λήκυθον όνειροδότρα, σε κάποιο άπόδυσμα—τόνειρο.

Χωρίς άγάπη και χωρίς καύμους—μόνο τόνειρο μπορεί να βαστάξη το μουσικό σου είνε—θέλω νάβρης σ' ένα σούρουπο με παταλούδες τ' άχνα δαχτύλια σου, χνουδιασμένα με νότες του Βέμπερ, και να γγίξεις τη

ψυχή μου που δονείται τονίζοντας τόνειρό μου άπάνου σε μπερό για σουμια της κλίμακας.

—Για σουμια, για σουμια.

2

Κανένα όνειρον άπκλώτατο δε μ' έφερε το μουσικό σου χάδι. 'Απάνου στους μαλακούς ρυθμούς ένα στοιχειό παλιάς έράτης—άπαιων χεριών που ως κρίνα μαράθηκαν,—φάνταζε.

'Όταν ξαναγύρισα να σ' εύρω περνώντας απ' τη δεντροστοιχία των παλιών κυπαρισσιών, στο δρόμο των παλιών κυπαρισσιών ο παλιός καύμός μ' άπάντησε. Κ' ήταν στών λευκών των χεριών σου χάρη την ύστερη φορά—ω χέρια πώς σάς είπεν ή άπολησμονιάρη ή μνήμη μου—Για σουμια, για σουμια. Κ' ήταν στο ύστερο χάρη σας, ω χερσία που σάς γλώμισσε των κρίνων το ζόδι.

'Ενα ζόδι κρίνων στα για σουμια χερσία, ο παλιός καύμός. 'Ο παλιός καύμός που μ' άπάντησε περνώντας απ' τη δεντροστοιχία των παλιών κυπαρισσιών, όταν έρχόμουν στο εύρύχωρο σαλόνι σου που άνθίζουν τα για σουμια. Για σουμια—χερσία.

Κάτου απ' τόν ίσσιο των παλιών κυπαρισσιών θέλω να κλάψω απόψε τόν κρινόθάνατο, πριν ή βαρεία μυρουδιά των για σουμιών μου πλ' αλώση την καρδιά και σ' άπολησμονήσω. Και θα τόν κλάψω με το παλιό τραγούδι, 'Ελένη, που τραγουδήσα στη χώρα σου, σιμά σου. Και θα ξαναπώ μονάχως τ' άπολησμονημένο τραγούδι που μ' άπάντησε απόψε το φάντασμα του περνώντας απ' την άτελειωτή δεντροστοιχία των παλιών κυπαρισσιών.

Πόλη.

ΡΟΔΟΦΙΛΟΣ

—Και ξέρεις, ρώτησε ο χωρατατζής φιλόσοφος, τί μάς πλουτίζει;

—'Ολος ο κόσμος το ξέρει, άπάντησε ο φίλος του, τα πολλά τα κέρδη μάς πλουτίζουν.

—Λάθος, άπάντησε ο φιλόσοφος. Μας πλουτίζουν οι πολλές οικονομίες. 'Αμέ, πές μου, τί μάς κάνει δυνατούς;

—Η καλή θροφή βίβαια.

—Πάλι λάθος, είπε γιλώντας ο φιλόσοφος. Δυνατούς μάς κάνει ή καλή χώνιψη.

'Επειτα είπε.

—Τώρα θα σε ρωτήσω ένα έφκολο... να δούμε α θάν το βρείς. Τί μάς κάνει διαβασμένους;

—Ξέρω κι' εγώ... υποθέτω, όσα διαβάζουμε...

—Λάθος, λάθος. 'Οχι όσα διαβάζουμε, παρὰ όσα θυμόμαστε

κίνησε ο κύρ 'Αντώνης άρχα άρχα, μεγαλόπρεπα, και άνέδρακε στού ψάλλη το σασίδι. 'Ενα σίς μακρύ σ' όλη την έκκλησιά ακούστηκε και με σκουντήματα πολλοί γυράνα την καλύτερη θέση. 'Ο κύρ 'Αντώνης κοίταξε τριγύρω με τα μάτια γουρλωμένα, ξερόδραζε, ξεροκατάπιε, κι άνοιγοντας μπροστά του ένα χαρτί άρχισε να φωνάζη, όσα υπόραγε δυνατότερα:

'Αγιε δέσποτα, κύριε δήμαρχε, κύριε γυμνασιάρχα, χριστεπώνυμον εύσεβες και φιλόχριστον έκκλησίασμα! Συνήλθομεν πάντες εν τω ιερῷ και πανσέπτῳ ναφ τούτῳ, σήμερα, ιερτὴν της δόας Πελαγίας, ίνα εν συντριβῇ καρδίας έξυμνήσωμεν τας άρετας της πανσεβασμίας ιεροκτήτορος, ιεροσυντρόφου, της μακαρίτισσας δηλαδή παππαδιάς! Πρὸς τοῦτο, Σύ, μάρτυς Πελαγία, εν ούρανοῖς άγία, εν γῇ προσκυνητή, πρέσβευε εἰς ούρανοῦ και ἴδε και επίσκεψαι τὸ σαθρόν ήμῶν κρνλίον και φώτισον και πληρώσον αυτό, και λάμπρυνον την μεμαργαρωμένην εν τῇ ανθρωπίνῃ άδολεσχίᾳ καρδίαν, ίνα τὸ πῶς και κατὰ τι άπαξίως της άποδημησάσης καταυγάσωμεν. Μόνη γάρ, μονάκριβος ήν σύζυγος τοῦ σεβασμίου ήμῶν Ιερέως και μόνη έσται και έσεται και νῦν, οὐ γάρ θεμιτὸν άλλως γενέσθαι...

Δεν πρόφθασε να πη περισσότερα. 'Ο δέσποτας, κατακόκκινος απ' το θυμό, φάνηκε για μια στιγμή πώς ήθελε να πεταχθῇ έξω απ' το ιερό, με την πατερίτσα στο